

Pridjevne varijante tvorene sufiksima -alan/-alni i -ni/-ski

Klječanin Franić, Ž.

Znatan se dio medicinskog nazivlja temelji na internacionalizmima – riječima koje potječu iz latinskog i grčkog jezika. Upotreba internacionalizama vrlo je ekonomična i medicinskom terminološkom sustavu potrebna jer su odgovarajuće hrvatske varijante tih naziva često višestruki nazivi (npr. *hiperimunizacija – imunizacija u cilju postizanja visokog titra protutijela, skleroza – patološko, djelomično sistemsko otvrdnuće tkiva ili organa*), a i tvorbene su mogućnosti internacionalizama iznimno velike. U tvorbi pridjeva od internacionalnih osnova međutim sudjeluju i latinski i hrvatski sufiksi, pa se pojavljuje nesigurnost koji sufiks upotrijebiti. U stručnoj se i znanstvenoj publicistici primjerice susreću sinonimni pridjevni oblici *gingivalni* i *gingivni*, *hormonalni* i *hormonski* itd. U prvoj je pridjevnoj varijanti riječ o preuzimanju latinskog pridjevnog oblika (*gingivalis – gingivalni, hormonalis > hormonalni*), dok drugi tvorbeni model slijedi obrazac tvorbe hrvatskim sufiksom koji se dodaje na preuzetu latinsku osnovu (*gingiv(a) + -ni > gingivni, hormon + -ski > hormonski*).

Jedno od terminoloških načela prema kojima se tvore nazivi u hrvatskom jeziku glasi da se pri posuđivanju iz stranih jezika posuđuje samo osnova, a izvedenice se tvore prema pravilima hrvatske tvorbe – domaćim sufiksima. Dakle ako već posuđujemo latinsku ili grčku imenicu (*gingiva, hormon*), ne treba preuzimati i internacionalne pridjeve (*gingivalni, hormonalni*), već prednost treba dati obliku tvorenom hrvatskim sufiksima (*gingivni, hormonski*). To vrijedi za sve pridjeve koji se pojavljuju u varijantama tvorenima preuzetim latinskim sufiksom *-alan/-alni* i domaćim sufiksima *-ni* i *-ski*.

U tablici donosimo primjere pridjeva u medicini koji se nalaze u sinonimnim varijantama i njihov preporučeni oblik.

Imenica	Nepreporučeni oblik	Preporučeni oblik
akrosom	akrosomalni	akrosomski
akson	aksonalni	aksonski
dijeta	dijetalni	dijetni
gingiva	gingivalni	gingivni
hormon	hormonalni	hormonski
iliacalis	ilijakalni	ilijačni
klon	klonalni	klonski
mezenhim	mezenhimalni	mezenhimski mezenhimni
neuron	neuronalni	neuronski
okluzija	okluzalni	okluzijski
ovarij	ovarijalni	ovarijski
parenhim	parenhimalni	parenhimski parenhimni
parodont	parodontalni	parodontni
piramidalis	piramidalni	piramidni
sekvencija	sekvencijalni	sekvencijski
segment	segmentalni	segmentni
struktura	strukturnalni	strukturni
segment	segmentalni	segmentni
struktura	strukturnalni	strukturni